

februari 2012

nr. 46

INFO LGOG KRING TER HORST

Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap afd Ter Horst
Opgericht 1 januari 1974

INFO LGOG KRING TER HORST

Tweentwintigste jaargang, nummer 46, februari 2012

Een uitgave van het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap afdeling Ter Horst.

INFO LGOG verschijnt twee maal per jaar. De oplage is 200 exemplaren.

REDACTIE INFO LGOG

Dhr. J.H. Jenniskens (Jos)
Engelerveld 14, 5961 DP Horst.
Telefoon: (077)3982948
Telefoon: 06-13636386
mailadres: josjenniskens@home.nl

Dhr. J.T.L. Duijf (Jan)
Kloosterstraat 19, 5961 GE Horst
Telefoon: (077)3988322
Mailadres: jtlduijf@hetnet.nl

Redactieadres: Engelerveld 14, 5961 DP Horst, telefoon 077 398 2948
e-mail: josjenniskens@home.nl

INHOUDSOPGAVE

Van de redactie	4
Bij aanvang van het nieuwe seizoen	5
Rubriek historicus Wim Moorman	9
Een verrassing betreffende Huis Ter Donk	12
Interview: "Gebbel ambassadeur van de Peel"	16
Lezing: "De toekomst van kasteel Huys ter Horst"	21
Uitreiking van de LGOG-speld aan jubilarissen	25
Het behoud en herstel van waardevol cultuurlandschap	30
Lezing: "Alphons Boosten, Architect"	34
Hoëgers Huuske?	38
Lezing: "Oud Schrift in Limburg"	40
Rubriek archeoloog Xavier van Dijk	42
Nieuwe publicaties	45
Kleine excursie naar Kalkar, Sankt Nicolaikirche	46
Jaarverslag 2011	48
Programma 2012	51
Bestuur LGOG kring Ter Horst	52

VAN DE REDACTIE

Wie op woensdag 5 oktober jongstleden, zo tegen een uur of acht, aanwezig was in De Leste Geulde, kan maar tot één conclusie zijn gekomen: LGOG Kring Ter Horst is springlevend!

De voorzitter van het Hoofdbestuur van LGOG, de heer Majoor, was speciaal naar Horst gekomen om, aan leden die 25 jaar of langer lid zijn van de Horster afdeling, een speld van verdienste uit te reiken.

38 leden zijn al langer dan 25 jaar lid wat op zo'n 18 % neerkomt van de maar liefst 181 leden.

De redactie hoopt dat dit percentage van 18% niet oploopt, maar dat onze afdeling, door aan te sluiten bij de toegenomen interesse voor het cultuurhistorische landschap, nieuwe leden zal kunnen werven.

Wij proberen met de artikelen in INFO LGOG aan deze belangstelling een plaats en een impuls te geven. Dat betekent niet dat wij het LGOG om willen vormen tot een permanente actiegroep voor het behoud van het historische landschap, maar wel dat we extra aandacht willen blijven schenken aan het behoud en herstel van dat cultuurgoed. We koesteren de stille hoop dat dit voornemen binnen de afdeling zal leiden tot gerichte en vernieuwende activiteiten.

BIJ AANVANG VAN HET NIEUWE SEIZOEN

Marcel van den Munckhof, voorzitter

Aan de leden van de Kring Ter Horst,

Het nieuwe jaar 2012 is alweer enkele dagen oud bij het schrijven van dit artikel waarin de voornemens voor het nieuwe jaar door het Bestuur worden geformuleerd. Het voorbije jaar is zeer succesvol verlopen doordat alle geplande activiteiten goed werden bezocht. Het heeft zelfs nieuwe leden opgeleverd, zoals u in het verslag van de secretaris heeft kunnen zien.

Voor 2012 staan weer allerlei activiteiten op het programma. In de eerste plaats het gebruikelijke aantal lezingen met daarbij een keur aan nieuwe inleiders. Het beleid is erop gericht om te proberen zoveel mogelijk verschillende inleiders uit te nodigen waardoor de historie vanuit diverse gezichtshoeken bekeken kan worden. Dat geldt ook voor de onderwerpen die wij aan onze leden willen aanbieden. Wij streven ernaar om verschillende historische domeinen te belichten in een seizoen waarbij we ons ook niet willen beperken tot de plaatselijke geschiedenis. De vaste programmaonderdelen staan dan ook weer in 2012 op de rol.

De Kring Ter Horst maakt deel uit van een veel grotere vereniging: LGOG met een kleine 3000 leden in de hele provincie. De verstandhouding met het Hoofdbestuur en met het Bureau is uitstekend en de lijnen zijn kort: een van onze leden is werkzaam op het Bureau, de voorzitter heeft zitting in het Hoofdbestuur (weliswaar op persoonlijke titel en dus niet namens de plaatselijke Kring). Dat betekent dat er ook contacten zijn met de andere kringen. Zo is er momenteel een intensief contact tussen de leden van het Bestuur van onze kring en dat van de Kring Maas en Niers (Gennep en omstreken). Dit contact resulteert in een nieuwe activiteit in 2012. Wij willen deze zomer met belangstellende leden van

Ter Horst een bezoek brengen aan de leden van de Kring Maas en Niers. Met een kort georganiseerd programma en een wellicht langere uitloop op informele wijze kunnen de leden van beide kringen de contacten leggen of verstevigen: dezelfde belangstelling en misschien nieuwe inspiratie en inzichten!

Een andere nieuwe activiteit is een tweedaagse excursie naar aanleiding van de Eerste Wereldoorlog. Nederland heeft in die jaren een neutrale rol gespeeld. De oorlogshandelingen gingen aan onze streken voorbij en vonden vooral in België en Frankrijk plaats. Omdat dit thema steeds meer belangstelling heeft bij liefhebbers van geschiedenis wil het Bestuur de streek rondom het Belgische Ieper en het Franse Péronne gaan bezoeken. En om zoveel mogelijk leden de gelegenheid te geven mee te gaan is gekozen voor een weekend. Het is op dit moment niet de bedoeling om hier een serie van te gaan maken; na de excursie kan bekeken worden of deze formule herhaald kan worden

Hulp krijgen we als LGOG Kring Ter Horst van vele kanten: verschillende leden zijn steeds bereid om de lokale post voor ons te bezorgen. Zij gaan regelmatig op pad om Info LGOG, de jaarboeken Publications en verder materiaal bij onze leden af te geven. Andere leden stellen dan weer vrijwillig de Info LGOG samen en gaan op pad voor nieuwe artikelen. Daarnaast zijn er de talloze adverteerders die uiteindelijk deze uitgaven mogelijk maken. Veel kringen zeggen ons een beetje jaloeers op ons Info LGOG te zijn!

Ook de zaalhouder van De Leste Geulde werkt op een goede manier met ons mee en zorgt dat we tot tevredenheid gebruik kunnen maken van de grote zaal; ook met de verschillende historische musea in de regio hebben we goed contact. Verder komen we een keer per jaar bijeen met de regionale heemkundeverenigingen; deze bijeenkomst wordt elk jaar

georganiseerd door LGOG Kring Ter Horst in samenwerking met een van de verenigingen die dan tevens gastheer is. De regionale pers is ons ook bijzonder goed van dienst en publiceert steeds het materiaal dat we aanbieden. Met de Gemeente Horst aan de Maas onderhouden we ook goede contacten en we zijn verheugd dat enkele bestuurders van de gemeente lid zijn van onze kring.

Onze internetsite is nog altijd helemaal bij de tijd en dat merken we ook aan het aantal bezoeken (gemiddeld duizend per maand). Wel denken we erover om de lay-out aan te passen, maar inhoudelijk kunnen we concurreren met talloze andere sites en hoeven we niet veel aan te passen. Wij zijn aan het nadenken hoe we de huidige generatie jongeren door onze website meer bij de historie kunnen betrekken. Lange tijd hebben we via de activiteiten en de site van het Historisch Educatief Platform HEP, maar we merken dat de belangstelling daarvoor momenteel op een lager pitje staat. De website van HEP wordt nog prima bezocht, maar we zoeken nog naar andere mogelijkheden. Misschien dat via de site van Terhorstnet meer belangstelling opgewekt kan worden bij deze doelgroep. Verder wil het Bestuur ook nadenken hoe de jongeren meer betrokken kunnen worden bij ons werk.

Onze activiteiten staan of vallen met de belangstelling van onze leden. Het is dan ook verheugend dat de belangstelling steeds groot is. Eigenlijk vinden we het als Bestuur bijzonder dat onze bijeenkomsten steeds zo'n groot aantal belangstellenden weten te trekken: onze inleiders zeggen ons dat ook regelmatig. Zelf merken we dat niet alleen de belangstelling groot is, maar dat er ook regelmatig nieuwe leden ingeschreven kunnen worden. Hebben we de voorbije jaren steeds tussen 160 en 170 leden gehad, bij de vaststelling van dit verslag blijkt de teller al op 181 te staan. Het is voor het Bestuur dan ook een stimulans om op deze weg verder te gaan.

Opvallend is ook de ledentrouw: afgelopen jaar hebben we, via een inhaalslag, onze trouwste leden in het zonnetje gezet. We zullen daar de komende jaren ook mee verder gaan.

Suggesties of opbouwende kritiek is altijd welkom. Wij hopen dan ook dat de leden het Bestuur van de Kring Ter Horst verder willen volgen in het voorgestelde en verwachten dat aan onze activiteiten in 2012 opnieuw weer door veel leden zal worden deelgenomen.

- meer dan 100 bieren -
HET CAFÉ MET GEVOEL VOOR
BIER MET 'N TRADITIE

Venrayseweg 94, 5961 AJ Horst
Telefoon (077) 398 30 09

HISTORISCHE SENSATIES (2)

Compassie met Rowwen Hèze

Wim Moorman

In augustus van het afgelopen jaar overviel de redactie van dit eerbiedwaardige blad me met het verzoek een stukje te wijden aan mijn historische sensaties. Wanhoop maakte zich van me meester, ik had nooit enig moment stilgestaan bij historische sensaties en al helemaal niet bij die van mezelf. Op zoek naar enig houvast in onontgonnen gebied besloot ik Huizinga's definitie van het begrip als uitgangspunt te nemen: 'Een gevoel van onmiddellijk contact met het verleden, een sensatie even diep als het zuiverste kunstgenot, een bijna extatische gewaarwording van niet meer mijzelf wezen'. Wat volgde, was een moeizame ontdekkingsreis in mijn eigen brein. Met destijds als conclusie: ik ben niet erg bevattelijk voor historische sensaties.

Inmiddels zijn we een half jaar verder. Een half jaar van intensieve introspectie betreffende historische sensaties. Heeft dit geleid tot voortschrijdend inzicht? Jazeker! Om maar met de deur in huis te vallen: die conclusie van toen kan op de schroothoop! Mijn leven staat bol van de historische sensaties!

Binnen een half jaar van het ene uiterste naar het andere. Hoe kan dat? Mijn genadeloze zelfanalyse maakt dat die vraag heel eenvoudig te beantwoorden is. Achteraf bezien ben ik in augustus namelijk aan de slag gegaan met een veel te beperkte opvatting van het begrip. Zonder dat Huizinga me daartoe verplichtte, zocht ik de historische sensatie vooral in objecten, in tastbaarheden. Die beleefde ik als mooi, indrukwekkend, ontroerend, luisterrijk. Maar 'een gevoel van onmiddellijk contact met het verleden'? Nee, dat riepen ze niet of nauwelijks op. Waar ik de historische sensatie zocht, vond ik haar niet.

Nu weet ik dus dat mijn blikveld in augustus veel te nauw was. Archivalia liet ik bijvoorbeeld buiten beschouwing. Maar ik schreef toch dat ik me niet kon herinneren 'ooit, oog in oog met een historisch document, object of gebouw, "een bijna extatische gewaarwording van niet meer mijzelf wezen" te hebben beleefd'? Jawel, alleen kan ik me niet anders voorstellen dan dat ik met 'een historisch document' iets als het Plakkaat van Verlatinghe, het Verdrag van Fontainebleau of de Vrede van Versailles moet hebben bedoeld. Documenten die de loop van de wereldgeschiedenis hebben beïnvloed, doorgaans het resultaat van lange onderhandelingen. En dat laatste lees je er duidelijk aan af, ze ontberen in de regel elke emotie. Terwijl van de documenten die mij een historische sensatie bezorgen, de emotie juist afspat. Of op z'n minst niet al te diep onder het oppervlak verborgen zit. Waaruit heel scherp de contouren opdoemen van mensen van vlees en bloed. Mensen met tekortkomingen, mensen met frustraties, mensen met zorgen. Die mensen tref je aan in dagboeken, kronieken en romans. Toch veroorzaken die bij mij juist weer géén historische sensatie: daarin ligt het er te dik bovenop, je bent te zeer voorbereid op wat komen gaat. Welke documenten de sensatie dan wel kunnen opwekken? De meest uiteenlopende. Laat ik gewoon drie lokale voorbeelden nemen, dat maakt waarschijnlijk het beste duidelijk wat ik bedoel.

Neem bijvoorbeeld de gerechtelijke stukken waaruit blijkt hoe Christiaan Hesens ('Rowwen Hèze') z'n kinderen in de winter van 1899 telkens aanzette tot het stelen van brandstoffen omdat hij niets te stoken had. Je voelt de ijzige kou in de plaggenhut. Je proeft de wanhoop van een gezin aan de rand van de samenleving. Maar je staat tegelijkertijd versteld van de gedupeerden die uit compassie weigeren aangifte te doen van de diefstallen. Historische sensatie!

Neem ook de verordeningen die Cecilia Catharina van Hoensbrouck, vrijvrouw van Horst, omstreeks 1700 uitvaardigde om de lokale jeugd in het gareel te houden. Je ruikt de verontwaardiging van de wereldlijke en geestelijke notabelen over 'die dekselse jeugd van tegenwoordig'. Je waant je in het fraai gedecoreerde vertrek waarin de dame en heren 's zondags na de hoogmis onder het genot van een drankje in conclaaf zijn gegaan om vast te stellen 'dat het zo echt niet langer kan'. Historische sensatie!

Neem verder de stukken over de armenzorg in de gemeente in het eerste kwart van de negentiende eeuw en kom telkens de naam van wever Andries van der Bloemen uit Melderslo tegen. Je deelt in de schaamte als hij vanwege de 'lamheid zijner vrouw' en de 'overvloed van kinderen' weer eens toestemming krijgt om te bedelen. Je lijdt mee met het gezin als je leest dat het een maand lang rond moet komen van zes gulden en dertig pond brood. Historische sensatie!

Drie betrekkelijk willekeurige voorbeelden. Ik zou er nog tientallen aan toe kunnen voegen, stuk voor stuk goed voor een historische sensatie.

Begrijpt u nu een beetje wat ik bedoel? Nee? Laat u dan een middag opsluiten in het archief van de gemeente Horst aan de Maas. Ik geef u op een briefje dat u de ene na de andere historische sensatie zult beleven, een bijna permanent 'gevoel van onmiddellijk contact met het verleden, een sensatie even diep als het zuiverste kunstgenot'. Zelfs sluit ik niet uit dat u op de vraag hoe u de middag heeft beleefd, zult antwoorden: 'Een bijna ekstatische gewaarwording van niet meer mijzelf wezen'.

¹ Regionaal Historisch Centrum Limburg, archief van de arrondissementsrechtbank Roermond 1842-1924, inv. nr. 86, rol nr. 156 en inv. nr. 320, rol nr. 156.

² Archieven van de gemeente Horst aan de Maas, Gemeentearchief Horst, inv.nrs. 302 en 303.

³ Archieven van de gemeente Horst aan de Maas, Gemeentearchief Horst, inv.nrs. 4096 en 5308.

EEN VERRASSING BETREFFENDE HUIS TER DONK

Harrie Jenniskens

Kasteel Sevenum krijgt 'een gezicht' zo luidt de titel boven het artikel van Leon Janssen in Dagblad De Limburger van 8 november 2011. Het gaat over de toevallige ontdekking van een tekening van Jan de Beijer uit 1738 door Rien van den Brand uit Venray. Inderdaad is dit een verrassing. Want wat weten we tot nu toe over dit 'riddermatig huis'?

In 1363 vinden we de eerste vermelding van de familie Van der Donck met betrekking tot Sevenum: Dirk van der Donck werd door Eduard, hertog van Gelre, beleend met het recht tot het bouwen van een windmolen. Ze hadden meerdere rechten: het patronaatsrecht met het personaatsrecht op de kerk van Sevenum; het jachtrecht; lijfgewin- en leenrechten; tiendrechten; recht van rookhoen (ieder huis met een rokende schoorsteen moest een hoen per jaar geven); kaprecht op gemeentegronden; molenrecht. In 1489 wordt Claes van der

Donck beleend met de 'wijnt tot Zevenhem, myt eynen hoff inden selven kerspел gelegen, geheiten den hoff tot Kruechem'.

In 1533 wordt Reinier van Vlatten door zijn huwelijk met Johanna van der Donck eigenaar van De Donck. In 1572 krijgt Johan van Vlatten de 'patrimoniale goederen te Sevenum'. Dit was het einde van het geslacht Van der Donck. Alleen de naam bleef over.

Eind 16e eeuw woont er een rentmeester op het Huis De Donck en bij de komst van de legers en plunderende soldaten zoeken de inwoners van Sevenum met hun vee een toevlucht binnen de grachten van het Huis De Donck. De bestaande schansen zijn niet veilig genoeg. In 1645 verkoopt Johan Hendrik van Vlatten het Huis De Donck aan Dederick Schenck van Nijdeggen. In 1674 koopt Willem Vincent van Wittenhorst heerlijkheidsrechten over Sevenum. Zijn weduwe en zoon kopen vervolgens in 1681 het Huis De Donck aan van de familie Van Stepraedt. Van 1681 tot 1755 is de Heer van Horst zowel Heer van de Donck alsook Heer van Sevenum. In 1755 verwerft de Graaf van Renesse de Donckse goederen.

Dankzij het werk van de landmeters Thomas Haretz in 1729 en Adam Blum in 1745 kunnen we ons een beeld vormen over het uiterlijk van Huis De Donck. Het kasteel heeft twee ronde torens. Hiertussen bevindt zich een L-vormige bebouwing. De torens zijn niet gelijk in omvang en grootte. De tekening van 't riddermatig Huijs ter Donk, die Jan de Beijer in 1738 maakte, moeten we plaatsen in deze tijd.

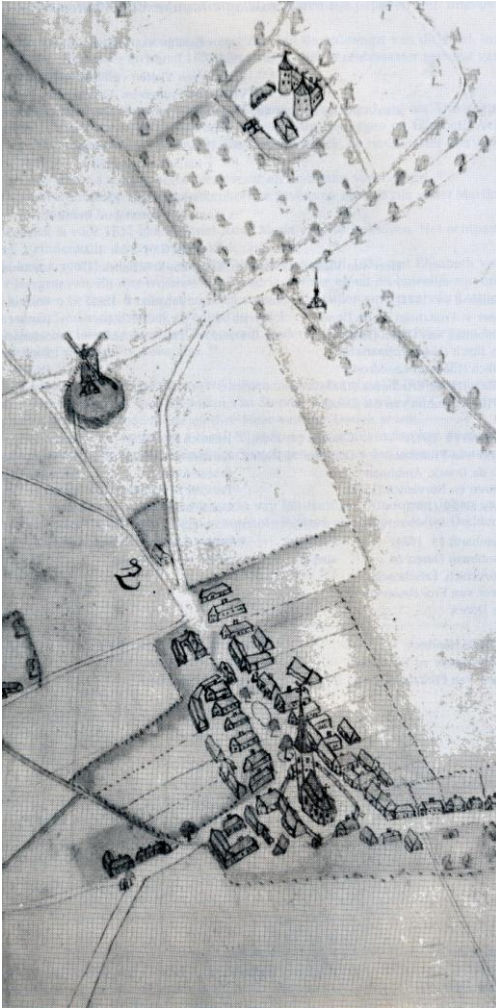
In 1790 wordt kapelaan Theodoor Hons rentmeester van Huis De Donck, aangesteld door de Gravinne Douarière van Renesse. Hij blijft rentmeester tot aan zijn dood in 1818. Na zijn dood houdt zijn huishoudster Bartholina Nabben het rentmeesterschap nog enige jaren aan. De kapelaan moet voor zijn rekening nemen:

- a) kosten landmeting, reparatie brug en kleine toren en reiniging gracht;
- b) leggen van nieuwe dennen planken boven de keuken en de stort, vanaf de schouw tot aan de kleine toren;
- c) het strooien dak van het gehele huis vervangen door een dak met pannen waaronder stropoppen;
- d) het aanbrengen van vier nieuwe dubbele vensters, een nieuwe dubbele deur met boven glas, een nieuwe deur van een kamer en drie houten vensters met toebehoren;
- e) een nieuwe vloer leggen in de grote kamer;
- f) verplaatsen van de gebinten van de oude schuur en stalling, daaromheen een muur in het vierkant optrekken, de nodige poorten, vensters en deuren aanbrengen en het dak met pannen toeleggen;
- g) alle vensters, buitendeuren en poorten groen verven.

Om dit te verwezenlijken mag hij gebruikmaken van de stenen van de oude muren van de 'dicken tooren', van de schuur en van de stalling. De verkoop van de stenen bracht 1122 gulden op.

Het kadastrale minuutplan uit 1820 geeft ons de exacte ligging van het voormalige hoofdgebouw. De binnen de grachten gelegen percelen zijn: vijver 23,70 are; huisplaats 6,30 are; hooiland 7,20 are; tuin 3,20 are; boomgaard 12,10 are; tuin 1,30 are; laan 3,50 are; boomgaard aan de andere kant van de laan 11,70 are.

In 1930 beschrijft A. F. van Beurden in het boekje 'Bijzonderheden van Sevenum' het Huis als volgt: '... het kasteel lag in de grachten, werd afgebroken, alleen bleek bij de schuur nog een stuk van een ronden toren bewaart. Gaesdonck ligt aan een zijtak van de Molenbeek. De Gaesdonck ligt ongeveer 500 meter ten Noord-westen van de kerk, kort bij den weg Sevenum-Horst. Tot voor korte jaren was nog een onderstuk van een zware toren te zien, dat bij de stichting van de hoeve weggebroken is.

De gebouwen van den Gaesdonck lagen in grachten, in een vierkant van honderd bij zestig meter, de grachten waren ongeveer 8 meter breed. De Gaesdonck is verdwenen, maar aan den weg is een groote nieuwe hoeve verrezen.' De benaming 'Gaesdonck' is ontstaan omstreeks 1800 en staat vermeld op het kadastrale minuutplan van ca. 1820. Vóór 1800 komen we deze benaming niet tegen.

Deze gegevens zijn gehaald uit het boek 'Spinnighe: Geschied- en Heemkundige opstellen over Sevenum', uit de artikelen van M. Flokstra en speciaal van P.J.M. van Enckevort.

De originele tekening van Jan de Beijer uit 1738 komt van M.P.J. (Rien) van den Brand uit Venray.

WIEN VAN MULLEKOM EN GRIENDTSVEEN

Een verteller en zijn dorp.

Jan Duijf

„Op woensdag 6 juli 2011 verzamelden zich ongeveer 90 belangstellenden voor de St. Barbara kerk in Griendtsveen. Helaas had een gids zich op het laatste moment afgemeld en stond de heer Wien van Mullekom er alleen voor. Maar daar zullen de aanwezigen achteraf geen spijt van hebben gehad. Nu kon iedereen gedurende de twee uur durende tocht niet alleen genieten van de schitterende natuur en de fraaie doorkijkjes in dit mooie dorp, maar ook van de boeiende verhalen over het leven in deze peelkolonie, die de heer van Mullekom over de aanwezigen uitstrooide“. Zo opende Jan Vissers zijn verslag in de vorige INFO over de rondleiding die Wien van Mullekom aan leden van onze LGOG-afdeling gaf.

Jan Vissers liep ik op die mooie zomeravond in juli voor de kerk tegen het lijf. Hij vertelde dat Wien van Mullekom de klus om de opgekomen menigte rond te leiden in zijn eentje zou moeten klaren. Omdat ik inschatte dat dit feit ten koste zou gaan van de kwaliteit van de rondleiding, maakte ik rechtsomkeer naar Horst. Ik heb daar overigens geen spijt van, want ik weet zeker dat ik die excursie in kleiner verband nog wel ga maken. Het interview met Wien van Mullekom maakt dat ik me daar des te meer op kan verheugen; tijdens het interview blijkt hij een rasverteller te zijn, die de nodige kennis van zaken paart aan welsprekendheid.

De natuurlijke verteltrant van Wien illustreert hoezeer hij met zijn leefomgeving is vergroeid. Dat moet een vast bestanddeel van de charme en kwaliteit van zijn rondleidingen vormen.

Wien van Mullekom blijkt betrokken bij „Griendtsveen Promotie“ . De stichting organiseerde tweemaal een reünie: in 1985 bestond het dorp 100 jaar en in 2010 vormde het 125 jarig jubileum de aanleiding om een feest voor alle bewoners en oud-bewoners te organiseren.

Er zijn films over het vroegere en huidige Griendtsveen gemaakt. Motorweekenden staan op het programma. Oude motoren en brommers zijn een persoonlijke hobby. Wien is de trotse eigenaar van een aantal 50ger jaren brommers.

Hij zet zich in voor de „Stichting Station Helenaveen“ . Deze stichting wil het oude treinstation in Griendtsveen uit zijn as doen herrijzen. Een ambitieus project.

Wien is de initiator van de in 1977 opgerichte toneelvereniging Grikon. Naast titels als „Meiden achter het behang“ en „Als klot en moer verdwenen zijn“ , is er onder meer werk uitgevoerd van Molière, Shakespeare, Dürenmatt, Anouilh en Sartre. Griendtsveen is daarmee onbetwist de literaire hoofdstad van Horst aan de Maas.

Tenslotte wil ik vermelden dat Wien zitting had in de dorpsraad, lid is van het kerkbestuur en in wisseldienst als koster optreedt.

Wiens vader komt uit Grashoek en zijn moeder is geboren in Sevenum. In het jonge Peeldorp Griendtsveen namen de ouders in 1927 een klein tuinderbedrijf op de koude grond over. Al snel bleek dat de grond weinig groeizaam was: hij was erg mager en zat vol met koperworm. De ouders wilden er al snel de brui aangeven, want de opbrengst was zo laag dat de pacht aan eigenaar Van der Griendt er eenvoudigweg niet van betaald kon worden. Op autoritaire toon heeft de dorpseigenaar toen bevolen dat ze moesten blijven. De grond moest rendabel gemaakt worden.

Zijn wens zette hij kracht bij door gratis karvrachten mest ter beschikking te stellen en de eerstejaars pacht kwijt te schelden. Een aanbod dat vader en moeder van Mullekom niet af konden slaan.

Aan de Kanaalweg werden vooral augurken en peultjes geteeld. De vroege oogst van de peultjes vormde de bulk van het gezinsinkomen. Of eerder „bultje“, want het inkomen was niet florissant, en nauwelijks toereikend om de acht kindermonden, zes jongens en twee meisjes, te voeden. Wien omschrijft de gezinssituatie als „armoedig“.

Omdat de door van der Griendt aangelegde waterput, zoals bijna overal in Griendtsveen, door lekkage vervuild was, werd er thuis kanaalwater gedronken. Dat vergde enige persoonlijke moed gezien de grote hoeveelheid ongedierte dat daar in rondzwom. Nu relateert Wien dat waagstuk door te zeggen dat het gekrioel van de beestjes een teken van de goede kwaliteit van het water was.

Met zijn broers stak Wien nog een enkele keer turf voor eigen gebruik in een van de gemeente Deurne gepacht Peelveldje. Wien herinnert zich van het leven als kind in de Peel dat een oudere broer stroopte; aan zijn geestesoog verschijnen weer de slijmerige, polsdikke palingen. Ook werd er samen op voortjes gevist om een middagmaal voor het gezin bij elkaar te vangen. Bij het eten was het oppassen geblazen, want de voorns kenden een hoog „graatgehalte“.

Het zwemmen in de kanalen was goed voor veel kinderplezier. Maar de aanwezigheid van het uitgebreide kanaalnetwerk had ook een bittere en harde tegenkant: het gebeurde regelmatig dat er kinderen verdronken. Dat overkwam op tragische wijze een broertje van Wien. Een ander gezinslid werd door de moeder ternauwernood met een ladder uit het water gered. Wien herinnert zich dat er twee andere dorpskinderen

verdronken zijn. Hij ziet nog het ontluisterende tafereel voor zich van een vader die met in zijn armen het ontzielde lichaam van zijn dochter door het dorp liep. De vader en zijn vrouw zijn nadien nooit meer in de kerk gezien.

Van origine is Wien bakker van beroep. Hij begon als veertienjarige zijn beroepsleven bij de bakker in Helenaveen. Daarna werkte hij als zodanig vier jaar bij V&D in Eindhoven. Van 1969 tot 1990 had hij een eigen krokettenfabriek in Meterik. Er waren maximaal acht mensen bij hem in dienst. De kroketten leverde hij aan cafetaria's in de omgeving en aan de groothandel. Van 1970 tot 2010 dreef hij een eigen cafetaria in Griendtsveen.

In 2003 nam Wien afscheid van de V.V.V. en is hij voor zichzelf begonnen. Zijn rondleidingen maken ook onderdeel uit van speciale arrangementen van een solexverhuurbedrijf, Herberg de Morgenstond en het Toon Kortoomsmuseum. Hij geeft veel rondleidingen aan personeelsverenigingen, ondernemingsraden en in het kader van familiedagen.

De eerste rondleiding in zijn woonplaats gaf Wien een jaar of tien geleden aan de familie van een Griendtsveense vriend. Het vak van rondleider keek hij gedeeltelijk af van zijn oudere neef Piet van Mullekom. De rondleidingen heeft hij langzamerhand meer diepgang kunnen geven door te lezen over de geschiedenis van Griendtsveen en de Peel. Dat maakte het mogelijk dat hij later als „Ambassadeur van de Peel“ in dienst trad bij de Eindhovense V.V.V.. Als naam voerde en voert hij „Gebbel“: de dialectvariant van de voornaam van Gabriel Smolenaars, die in 1910 in de turf bij Helenaveen een met goud vergulde Romeinse helm vond. Als Gebbel werd Wien van Mullekom door de V.V.V. ingezet bij openingen van gebouwen en presentaties in de Peelstreek. Hij trad als zodanig op bij 50+ beurzen en vakantiebeurzen.

Over het algemeen verlopen de rondleidingen tamelijk probleemloos. Een eenmalige uitzondering vormt een fikse aanvaring met een dame die, niet gehinderd door kennis van zaken, met hem over een benaming in discussie ging. Op dat moment heeft hij daar naar zijn gevoel niet rustig genoeg op gereageerd. Daar heeft hij nu zwaar spijt van. Wien vindt dat hij met alle soorten van groepen goed om moet kunnen gaan. Zijn persoonlijke belangstelling voor de Peel is heel breed: het veen boeit hem, ook in andere streken of landen, de architectuur van het dorp Griendtsveen, de winning van het veen, de tuinbouw op de ontgonnen gronden, enzovoort.

Het meeste plezier beleeft Wien van Mullekom aan het rondleiden van echt geïnteresseerden. In dat verband kan ik bij deze de complimenten aan Jan Vissers en de andere deelnemers aan de juli-excursie teruggeven. Ook zichzelf maken onderdeel uit van en bepalen het succes van een rondleiding.

MB Administratie

voor uw complete administratie

Marjo Beckers

tel. 077 - 397 17 12

e-mail: marjobeckers@hetnet.nl

"DE TOEKOMST VAN KASTEEL HUYS TER HORST"

Jan Vissers

Verslag van de eerste lezing in het seizoen 2011/2012
Woensdag 14 september 2011. Inleider: Dhr. Jos Jenniskens

De voorzitter, de heer Marcel van den Munckhof, kon op deze avond 55 gasten verwelkomen. Na een korte uiteenzetting over het zogenaamde "geheime genootschap", waar hij zelf ook deel van uitmaakte, en dat verleden jaar in het diepste geheim overleg voerde over de toekomst van de kasteelruïne en mogelijk uit te voeren verbouwing- of herbouwplannen, gaf hij het woord aan de heer Jenniskens.

Deze begon met een schets van de werkzaamheden die er sinds de vorige lezing op 27 oktober 2003, hebben plaats gevonden. Om te beginnen is de Stichting Behoud Cultureel Erfgoed Horst omgezet in de Stichting kasteel Huys ter Horst. Een logische omzetting, zo betoogde hij, omdat het merendeel van de werkzaamheden van de eerstgenoemde stichting bestond uit werkzaamheden voor het kasteel of het omliggende terrein. Van beide stichtingen was en is de heer Jenniskens de voorzitter. Doel van de stichting is: "Het verzekeren van de instandhouding en het toegankelijk maken voor een zo breed mogelijk publiek van de ruïne van het Huys Ter Horst en alle andere behoudenswaardige onroerende goederen die historische banden hebben met het Kasteel Huys ter Horst". De stichting, opgericht in 2001, is haar werkzaamheden begonnen in 2003 met de aanleg van een nieuwe brug, het rooien van de beplanting, het opwaarderen van de voorburcht en de (her)bouw van de uitkijktoren en het poortgebouw. Daarna is men begonnen met de consolidering van de hoofdburcht. Diverse projecten werden nader toegelicht.

Project 5: Pleinafscheiding oostzijde met hekwerk en keermuur. Een van meest in het oog springende projecten.

Project 8: Diverse vloeren aanbrengen c.q. herstellen. Dit bevordert de toegankelijkheid van het kasteel.

Project 9: Binnenplein bestraten en bordes herstellen. Het resultaat is een plein van 18x18 meter geschikt voor allerlei activiteiten.

Project 10: Plattegrond “vijfhoek” in de bestrating aangeven. Deze geeft de contouren van de eerste fase (± 1300) aan.

Project 13: Verlichting in en buiten de ruïne en voorburcht. Dit vindt pas plaats als alles gerealiseerd is.

Project 15: Informatieborden over historie en natuurwaarden plaatsen.

Project 16: Waterbeheer grachten en omgeving regelen. Kijken hoe de Molenbeek hier een rol in kan spelen.

Project 17: Optrekken muurwerk binnenplein zuid en westzijde. Hierbij behoren ook het herstellen van de hardstenen poort en het terug plaatsen van de oude wapenstein.

Project 18: Wind en waterdicht maken van een opslagruimte in de zuidoosthoek van het kasteel. (ruimte 20)

Project 19: Herstel “Noort-Toorn”, Diefput en Gevanghuis.

Project 20: Optrekken muurwerk noordzijde binnenplein.

Project 21: Verplaatsen poortgebouw naar voorburcht.

De heer Jenniskens gaat uitgebreid in op de rol van de club vrijwilligers die iedere dinsdag actief zijn op de ruïne en daar geheel belangeloos veel goed werk leveren. Helaas constateert men ook dat de bouwplaats steeds goed afgesloten dient te worden in verband met vandalisme.

Nu de plannen zover gevorderd zijn dat er verdere plannen gemaakt kunnen worden denkt de stichting de Horster bevolking in te schakelen door middel van een ideeënwedstrijd. Op deze manier denkt men meer betrokkenheid te creëren.

De centrale vragen daarbij zijn:

- Als we bijbouwen, wat gaan we er mee doen?
- Is zoiets te exploiteren?
- Moet het “kasteel” van de Horster bevolking blijven?

Daarna was het de beurt aan de aanwezigen. Zij konden door middel van vragen nadere uitleg vragen. Hiervan werd gretig gebruik gemaakt. Zo wordt gevraagd of het huidige metselwerk geschikt is om een eventuele totale herbouw te dragen. Dit is inderdaad zo. Ook wordt gevraagd naar het waarom van het gebruikte metselverband.

Brengt deze herbouw de mogelijkheid van “Pianoconcerten op de kasteelruïne” dichterbij? Wie weet, zal ook afhangen wat de Horster bevolking allemaal wil.

Er wordt gesteld dat vroeger gewoon herbouwd werd met de materialen die voorhanden waren (hout). Een eenvoudige herbouw tot openbare functionaliteit, b.v. festiviteiten, zou mogelijk zijn eventueel samen met appartementen in verhuur die de kosten weer kunnen drukken. De toegang via het tunneltje onder de snelweg wordt een “smerige muizenval” genoemd. Doe er iets mee.

Tenslotte wordt geïnformeerd of de stichting weet hoe de Horster bevolking denkt over de stalen constructie die nu de ruïne overheerst. Volgens de heer Jenniskens is dit ongeveer fifty-fifty.

Daarna wordt de avond afgesloten met de vertoning van diverse filmpjes over de herbouw en opgravingen rondom het kasteel van de Reindonk en L1. Uit het feit dat nog zoveel mensen na afloop bleven napraten blijkt wel dat het “kasteel” in Horst nog steeds volop in de belangstelling staat.

MUNCKHOF

**Zorgeloos vervoer
begint bij Munckhof**

Tel. 077 397 8888
www.munckhof.nl

UITREIKING VAN DE LGOG - SPELD AAN JUBILARISSEN

Jan Vissers

24 Jubilarissen waren op woensdag 5 oktober aanwezig bij de overhandiging van de spelden bij gelegenheid van hun langdurige lidmaatschap. Een speciale avond was belegd om al deze trouwe leden hun versierselen op te spelden: een avond met muziek en met een duiding van het begrip "onderscheid".

De voorzitter van de kring opende de avond en sprak de volgende woorden tot het gehoor:

"Mede namens mijn collega's van het kringbestuur Ter Horst heet ik u allen van harte welkom. Een speciaal woord van welkom aan onze jubilarissen met hun partners, aan de voorzitter van het Hoofdbestuur van LGOG, de heer Majoor en aan de inleider van vanavond, de heer Hans Steenmetz.

Voor u staat een gelukkige voorzitter. Ik mag mij namelijk verheugen in een groot aantal jubilarissen, wat betekent dat het om trouwe leden gaat. Verder ben ik ook heel blij met de grote opkomst en ben ik content dat mijn overige bestuursleden steeds zo meegaand en meedenkend zijn. Maar ook bijzonder meewerkend als de voorzitter weer een of ander idee heeft dat dan uitgewerkt en uitgevoerd gaat worden. Met name de secretaris mag in dit kader genoemd worden, zonder de overige bestuursleden tekort te willen doen.

In 1863 werd LGOG opgericht. Over iets meer dan 450 dagen bestaat ons genootschap dus 150 jaar. Dat zal op een grootse manier gevierd worden en namens onze kring is een van onze leden, de heer Jos Jenniskens, afgevaardigd in het provinciale overleg hierover. 111 Jaar na de oprichting, in 1974, werd de kring Ter Horst opgericht. Toen nog onder de naam Kring Horst-Sevenum. Verschillende mensen traden toe tot de kring en een van de oprichters, de heer Gert Verheijen, hoort

vandaag bij de jubilarissen. Andere leden, van naburige kringen, maakten de overstap naar onze kring. Daardoor is het mogelijk dat sommige jubilarissen al langer lid zijn van LGOG dan dat de kring Ter Horst bestaat.

De kring Ter Horst is een actieve kring. Ik ga u niet alle activiteiten uit het verleden opsommen maar wil onze kerntaken, de zes lezingen per jaar en de excursies niet onvermeld laten. Zo hebben we als kring dus jaarlijks zes lezingen. Verder sinds jaar en dag 1 korte excursie per jaar, 1 dagexcursie, 1 zomeravondactiviteit in een van de kernen, 1 winteravondactiviteit in een van de kerken, 1 wintercursus, 2 maal per jaar een uitgave van Info LGOG, 1 maal per 5 jaar een meerdaagse excursie. Daarnaast waren we een van de eerste kringen met een eigen website, met een eigen beamer, met een eigen geluidsvoorziening. Verder hebben we eigen uitgaves zoals het Dorpseigene Horst en het memoryspel. We zijn een erkende partner bij de gemeente, bij overleggen met musea en we werken samen met andere historische verenigingen in het streekoverleg. We nemen initiatieven zoals de betrokkenheid van leden of van het bestuur bij projecten als de Oudheidkamer, Terhorstnet of het Historische Educatief Platform HEP. Nieuwe initiatieven staan op stapel zoals een uitwisselingsproject en bezoek aan andere kringen, aan het digitaliseren en daarmee breder toegankelijk maken van de uitgave van het Dorpseigene Horst enzovoort.

Het aantal leden blijft stabiel. Bij mijn aantreden als voorzitter lag het aantal leden rond de 160. Dit aantal hebben we gelukkig weten vast te houden met soms een kleine schommeling; de laatste jaren zaten we steevast tussen 165 en 170. Groot was dan ook mijn verbazing dat we op dit moment, oktober 2011, maar liefst 181 leden hebben. Volgens mij een historisch record en een enorme opsteker in deze tijden van recessie, van economische kommer en kwel. En van die 181 leden hebben we dus een grote groep die erg trouw is:

38 leden zijn al langer dan 25 jaar lid wat op zo'n 18 % neerkomt. Ik zal u niet met verdere getallen vermoeien.

De bedoeling is om elk jaar, bij de jaarvergadering, de jubilarissen van dat jaar in het zonnetje te zetten. En u bent na 25 jaar lidmaatschap jubilaris, opnieuw na 40 jaar en bij 50 nogmaals. Wat we bij 60 jaar lidmaatschap doen weet ik ook niet, behalve dat u er zeker de krant mee zult halen. Omdat het verlenen van een herinneringsspel pas onlangs ingesteld is, hebben we nu wat in te halen. Vandaar deze extra, feestelijke bijeenkomst. Feestelijk en daarom wordt u twee consumptiebonnen aangeboden door het bestuur. En ook met stemming, vandaar de muziek van de AMC-zangers. En stemming ook vanwege de lezing met een knipoog, door een van onze eigen leden.

U kunt het programma van de avond volgen in het boekje dat we gemaakt hebben voor vandaag. U ziet dat we nu gaan luisteren naar – en straks misschien zelfs wel meezingen met – de AMC-zangers. We hebben hun gevraagd hier te komen zingen omdat zij, net als wij, opkomen voor het lokale en het regionale. Omdat zij onze streek hoog willen houden. Ik wil hun nu graag uitnodigen om de eerste muzikale sessie van vanavond te beginnen."

Na het muzikale intermezzo van de AMC-zangers sprak de voorzitter van LGOG, de heer drs. Karel Majoor, de aanwezigen toe. In zijn toespraak memoreerde hij dat hij voor de derde keer gastvrijheid van de kring genoot en dat hij het plezierig vond bij de kring Ter Horst te komen door de gezellige en prettige sfeer. Hij wenste alle jubilarissen proficiat met hun ledentrouw en sprak de hoop uit dat er nog vele jaren mogen volgen voor al deze leden en dat zij wellicht ook nog voor nieuwe leden konden zorgen door te vertellen over de activiteiten van de kring. Hierna werden de jubilarissen in groep naar voren verzocht en kregen ze het kleinood van de

voorzitter van LGOG opgespeld. Tevens overhandigde de voorzitter van de kring aan alle jubilarissen nog een roos, als dank voor de vele jaren lidmaatschap.

Gert Verheijen krijgt de spelt van LGOG voorzitter Majoor

Na de pauze werd het woord gegeven aan de heer Steenmetz. Hij sprak over het thema "Onderscheid" met als subtitel "Toekennen van Onderscheidingen is mensenwerk". De heer Steenmetz ging in op het woord "Onderscheid". Het geeft aan dat er iets is waardoor iemand zich onderscheidt ten opzichte van anderen. Uitgebreid wordt toegelicht waarom iemand onderscheiden wordt. Het kan zijn:

- 1) Blijk van achting (b.v. ereburgerschap)
- 2) Blijk van verdienste (b.v. vanwege een jubileum)
- 3) Decoratie
- 4) Eremetaal (b.v. bij sport, goud, zilver en brons)
- 5) Ereteken (b.v. "V" van veteraan)
- 6) Kenteken (b.v. lidmaatschap van een bepaalde vereniging)
- 7) Knoopsgatversiersel
- 8) Koninklijke onderscheiding (Oranje Nassau)
- 9) Medaille (b.v. voor militairen)
- 10) Toekennen van adellijke titels.

Onderscheidingen komen zowel bij militairen als bij burgers voor. Door de eeuwen heen zijn er duizenden gemaakt en uitgereikt. Van de Koninklijke onderscheidingen wordt een archief bijgehouden door de Kanselarij der Nederlands (Ridder)Orden. Daarna vertelt de heer Steenmetz over vele personen, bekend of niet, die op een of andere manier onderscheiden zijn met allerlei soorten medailles en /of onderscheidingen, toegelicht met vele voorbeelden op het beeldscherm. Verder worden de rangen en versierselen van de Militaire Willemsorde belicht, van ridder 1e klasse tot ridder 4e klasse. Helaas is het ook zo dat er mensen zijn waarop de onderscheidingen een speciale aantrekkingskracht hebben. Zij huldigen zich in nepuniformen en behangen zich met allerlei neponderscheidingen. Gelukkig, vroeg of laat, vallen zij allen door de mand. De heer Steenmetz eindigt met de stelling dat: "teveel onderscheidingen afbreuk doen aan de onderscheiding en de drager ervan" uit 1833. Maar dat geldt zeker niet voor de jubilarissen van vanavond die hij feliciteert met hun erespeld.

Na nog een muzikaal optreden van de AMC-zangers werd de avond afgesloten.

HERMKENS
GLAS & SCHILDERWERKEN V.O.F.

Broekhuizen • Tel: 077 - 463 14 95 • info@hermkensvof.nl

ES BETERE SCHILDER

HET BEHOUD EN HERSTEL VAN WAARDEVOL CULTUURLANDSCHAP.

Een nieuwe uitdaging voor de LGOG-afdeling TerHorst?

Jan Duijf

Waarom dit artikel?

Door het schrijven van dit artikel wil ik een lans breken voor een actievere rol van onze LGOG-afdeling bij de instandhouding en het herstel van het waardevolle cultuurhistorisch landschap in Horst aan de Maas.

Het is mijn stellige en vaste overtuiging dat een dergelijke betrokkenheid een interessante en verrijkende impuls voor onze activiteiten en vereniging kan betekenen.

Het zou mij niet verbazen als het historische landschap in Horst aan de Maas ook het ledenaantal van onze afdeling kan doen groeien.

Wat is de aanleiding?

Aan de driehonderd meter lange witte kasdamwand aan de Hofweg in Voor-America zal ik wel nooit kunnen wennen.

Deze misplaatste kolos is een te grote aanslag op mijn schoonheidsgevoel en tevens een schoolvoorbeeld van de aantasting van een cultuurhistorisch waardevol landschap.

Van oudsher vormt de Oude Peeldijk een belangrijke verbindingsweg tussen het dorp Horst en de Peel. Parallel aan de Oude Peeldijk (deels omgedoopt tot Hofweg) loopt de Nieuwe Peeldijk. De laatste weg werd indertijd aangelegd, omdat de instabiele Oude Peeldijk dreigde te bezwijken onder de last van het toegenomen goederenverkeer als gevolg van de explosieve groei van de Peelontginningen.

Het mooie en bijzondere van de twee Peelwegen was dat je vanaf de ene weg de andere weg duidelijk kon zien liggen en dat de parallelweg bij verplaatsing van jezelf „meebewoog“ .

Beide wegen lagen, links en rechts beschoeid met prachtige inlandse eiken, in een karakteristiek open landschap. De oude, historische boerderijtjes die her en der verspreid aan de wegen lagen, waren niet storend, maar zorgden voor de nodige afwisseling. Riepen, bij mij tenminste, vragen op over de armoede die de vroegere bewoners geteisterd moet hebben. Wellicht zonder het zichzelf te realiseren, maakte zo menige voorbijganger een mooie cultuurhistorische wandel-, fiets- of autotocht.

Wat is het belang van landschappelijk cultureel erfgoed?

In onze gemeente zijn wel meer objecten aan te wijzen als „storend element in het landschap“ . Het is uiteindelijk aan de plaatselijke politiek om op het vraagstuk van de inrichting van het buitengebied een antwoord te formuleren, beslissingen te nemen en deze vast te leggen in bestemmingsplannen.

De gemeentepolitiek opereert niet in het luchtledige, want het staande beleid van de rijksoverheid is er meer dan ooit op gericht op het bevorderen dat er bij de inrichting van de

INFO LGOG februari 2012 no. 46 30-51

gemeentelijke ruimte meer rekening wordt gehouden met alle belangen die effect hebben op de kwaliteit van die ruimte. Een van die belangen is de cultuurhistorie.

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, een dienst van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap formuleert het zo: „Erfgoed is een steeds belangrijker uitgangspunt bij ruimtelijke ontwikkelingen en een cruciale factor voor ruimtelijke kwaliteit. Maar erfgoed is ook bepalend voor onze identiteit, het versterkt ons welbevinden en is bovendien een economische factor“ .

Fragiele fragmenten.

In Horst aan de Maas zijn, zoals bijna overal in Nederland, de oude landschappen alleen nog aanwezig in de vorm van kwetsbare fragmenten. Toch hebben ook de vroegere bewoners van onze gebieden hun sporen in het landschap achtergelaten. In Horster Historiën verschenen in dat verband uitstekende artikelen over onder meer het Meterikse veld, de Konijnwaranda in Melderslo en de geschiedenis van de Horster boerderij. In de serie werd een reeks van archeologische vondsten en vindplaatsen besproken.

De sterke opkomst van de historische wandelingen in onze streken past in het beeld van de toenemende aandacht voor de landschappelijke omgeving als cultureel erfgoed. Al eerder berichtte dit blad over de activiteiten van de stichting „ Het Horster Landschap“ .

Wat typeert en karakteriseert het historische landschap van Horst aan de Maas?

Een vraag die een enthousiaste liefhebber van onze streekgeschiedenis zichzelf gegarandeerd ooit stelde of stelt.

Nu heb ik niet de pretentie of illusie dat ik het bijzondere en waardevolle van het historische landschap in onze gemeente hier in een paar zinnen uit de doeken kan doen.

Om een van mijn favoriete Duitse auteurs, Theodor Fontane, te citeren: „Das ist ein weites Feld“ . Te vertalen als „een onoverzichtelijk gebied“ . Dat maakt noodzaak en de uitdaging om het veld in kaart te brengen, inzichtelijker te maken, en het belang van het historische landschap te promoten, alleen maar groter.

Hoe kan onze afdeling een actievere rol bij de bescherming en het herstel van het historische landschap vervullen?

Door het organiseren van lezingen, een wintercursus; een symposium; een boek te laten verschijnen; excursies in het eigen landschap te plannen; de organisatie van een jaar van het historisch landschap in Horst aan de Maas; een foto- en/of schilderijtentoonstelling; persberichten; lobbyen bij politieke partijen en gemeente; samen te werken met „Het Horster Landschap“ et cetera.

Wellicht hebt u andere ideeën?

Reacties van leden en bestuur willen wij graag publiceren.

Noordsingel 11, 5961XW Horst
Telefoon 077-3981420
Telefax 077-3988603

Internet www.theunissen-dakbedekkingen.nl

LEZING: "ALPHONS BOOSTEN, ARCHITECT"

Arie Snellen

Op woensdag 2 november werd een lezing gehouden over het werk van architect Alphons Boosten, door ir. Fred Humble uit Maastricht.

Ir. Fred Humble studeerde architectuur en stedenbouw aan de TU Eindhoven. Van 1983 tot 1992 werkte hij o.a. bij architecten Boosten uit Maastricht. Vanaf 1992 heeft hij een eigen bureau.

Van 1993 tot 2004 doceerde hij aan de Academie van Bouwkunst in Maastricht en daarna was hij waarnemend hoogleraar Bauplanung und Entwerfen aan de RWTH in Aken. Vanaf 2009 is hij fly-in professor aan de German University in Oman en in 2011 oprichtingsdocent bij de Master Interieur van de Hogeschool Zuyd in Maastricht en lecturer bij de post graduate opleiding Architecture aan de Universiteit te Maastricht. Tot zover enige informatie over de inleider van deze lezing.

Alphons Boosten

Alphons Boosten ,geboren in Maastricht in 1893 en overleden in Utrecht in 1951, was een Nederlandse architect die vooral bekendheid heeft gekregen als architect van de vele kerken in Limburg, maar ook daarbuiten. Samen met Jos Ritzen stichtte hij in 1920 een architectenbureau met vestigingen in Maastricht en Heerlen. In 1921 kreeg het duo de opdracht om de H.Hart van Jezuskerk in Maastricht te ontwerpen .Een zeer omstreden plan dat ook niet precies volgens plan is voltooid. Vaak konden hun ontwerpen geen goedkeuring wegdragen van de conservatieve katholieke clerici. Door zich te richten op het ontwerpen van onder andere kloosters, scholen en huizen wist Boosten toch een succesvolle carrière op te bouwen. Met name in Maastricht kreeg hij veel opdrachten Na de Tweede Wereldoorlog werd Boosten de meest succesvolle kerkenarchitect van Limburg. Hij bouwde onder andere de

kerken van Melderslo, Grubbenvorst en Horst. De Sint-Lambertuskerk te Horst wordt vaak als een hoogtepunt in zijn carrière gezien. Zijn werk geeft een beeld van een behoudenswaardig erfgoed dat over heel Limburg verspreid is.

Het werk van Alphons Boosten ontwikkelde zich binnen zijn eigen principes die hij zijn leven lang trouw bleef. Het vernieuwende karakter van zijn vooroorlogse werk deed in de wederopbouw na de oorlog enigszins ouderwets aan. Een vrolijke architectuur met veel creatieve oplossingen en enigszins traditioneel vergeleken met o.a. Rietveld e.a.

Alphons Boosten vat een levenslange fascinatie op voor Armeense en Ottomaanse architectuur, welke ook tot uitdrukking komt bij het ontwerp van de Koepelkerk in Maastricht (H. Hart van Jezuskerk). Een ontwerp van een moedig project dat niet geheel zonder problemen verliep. Budgettaire waren er problemen, maar ook het gebruik van de diverse bouwmaterialen zoals mergelachtige kalkzandsteen uit de Eiffel de nogal spoedig verwerende steen die zwart uitsloeg. Later werd hiervoor de wat hardere tufsteen gebruikt. Opmerkelijk bij deze Koepelkerk was het gebruik van beton. Naadloze ongeschilde betonvlakken van schuin oplopende wanden bepalen de kerkruimte. De geometrie van de achthoek en het dubbel symmetrische Griekse kruis bepalen de plattegrond en de doorsnede van de kerk. Opmerkelijk bij deze Koepelkerk is ook dat bij binnenkomst in de kerk men niet recht tegenover het hoofdaltaar staat, maar tegenover een zijaltaar. Het hoofdaltaar ligt gedraaid in de andere as van de achthoek. De akoestiek van het gesproken woord is desastreus. Het gesproken woord blijft in de achthoekige kerkruimte zo lang rondzingen en nagalmen dat het onverstaanbaar wordt. De zangers klagen echter niet.

De zijwanden van de kapellenkrans rond de achthoekige kerkruimte krijgen eveneens een schuin oplopende wanden. Alleen het rechtstandige basement van de binnenruimte is

bekleed met zwart-wit gestreept marmer en gedecoreerd met de kruiswegstaties die Charles Eyck tussen 1942 en 1950 ontwierp.

Door het oorlogsgeweld werden vele kerken beschadigd c.q. vernietigd zodat herbouw en nieuwbouw moest plaats vinden.

Melderslo

Horst

Grubbenvorst

Met name na de oorlog werden hier in de regio nieuwe kerken gebouwd zoals in Melderslo, Horst, Grubbenvorst en Geijsteren. Vooral de kerk in Horst is een prachtig voorbeeld van de Boosten architectuur, zoals eerder aangegeven.

Woningbouw.

De talrijke particuliere woningen die het architectenbureau alleen al in Maastricht ontwierp, zijn, eenmaal ontdekt, overal te herkennen. Ze spelen allemaal nauwkeurig in op hun omgeving en behoren ogenschijnlijk tot de gangbare woningtypes van die tijd. Zo zijn de woningen van het type herenhuis in een straatwand met een kamer-en-suite en een erker aan de straat. De tegen de gevel geplaatste schoorsteen is een kenmerk dat ze gemeen hebben.

Er komt een dynamisch samenspel tot stand tussen de verschillende architectonische onderdelen zoals erkerraam, deur, schoorsteen, luifel, gootlijst, dorpel etc. De perceptie wordt als het ware in beweging gebracht.

HOËGERS HUUSKE?

Wim Moorman/Hay Mulders

Aan de rand van een akker aan de Bloemvenweg in America, even terzijde van de Zwarte Plakweg, van America uit gezien enkele honderden meters vóór golfbaan De Golfhorst, staat een uit steen opgetrokken bouwsel met een zadeldak dat is belegd met rode dakpannen. Het dak is opgesierd met een windvaan waarin het jaartal 1943 is uitgespaard. De topgevel is voorzien van wat waarschijnlijk ooit een hijsluik is geweest. Ramen ontbreken; de enige deur of poort bevond zich zonder twijfel in de voorgevel op de plaats waar nu een groot gapend gat zit. Ter linkerzijde daarvan hangt een danig verweerd huisnummerbordje.

Het gebouwtje fungeert momenteel als opslagplaats voor stro. Veel wijst erop dat het ook is gebouwd als voorraadschuur,

stal of een combinatie van beide. Tegelijkertijd roept het vragen op. Waarom heeft een voorraadschuur een huisnummerbordje? En is een windvaan niet een wat al te grote frivoliteit voor een eenvoudige, geïsoleerd gelegen stal? Wat het gebouwtje nog intrigerender maakt, is dat het in de volksmond bekendstaat als een 'Hoëgers huuske'. 'Hoëgers huuskes' zouden huisjes ('huuskes') zijn die de niet onbemiddelde familie Hoegers uit Horst in de eerste helft van de vorige eeuw her en der bouwde op grond die ze in de regio bezat. Over de functie van die huisjes bestaat geen duidelijkheid.

Ondergetekenden zijn op zoek naar de totstandkoming, historie en verdere achtergronden van het gebouwtje aan de Bloemvenweg en de 'Hoëgers huuskes'. Uit welk jaar dateert het gebouwtje aan de Bloemvenweg? Is het inderdaad gebouwd als voorraadschuur of stal? Of als Wehrmachthuisje? Zo nee, wat was dan de oorspronkelijke functie? Wie was de bouwer of liet het bouwen? Is het inderdaad een 'Hoëgers huuske'? Wat zijn 'Hoëgers huuskes' eigenlijk? Wanneer en waar werden ze gebouwd? Welke zijn behouden gebleven? Mocht u een (begin van een) antwoord hebben op dergelijke vragen of anderszins informatie kunnen verschaffen, dan zouden we het bijzonder op prijs stellen als u contact met ons op wilt nemen.

Wim Moorman
T 077-398 1606
E wim.moorman@hetnet.nl

Hay Mulders
T 077-4641949
E hay.mulders@ziggo.nl

LEZING: "OUD SCHRIFT IN LIMBURG"

Mien Seuren

De laatste lezing in 2011 van het LGOG Kring Ter Horst werd op 14 december verzorgd door mevrouw drs. Truus Roks, verbonden aan het Regionaal Historisch Centrum Limburg te Maastricht. Zij heeft onlangs de tweede herziene druk van het les en oefenboek "Oud Schrift in Limburg" uitgegeven. Als docent paleografie heeft zij al jarenlang ervaring met het geven van cursussen, rondleidingen en educatie.

Voor de leden van onze kring hield zij een boeiend betoog over het leren lezen van oude handschriften, aanwezig in diverse archieven in Limburg, zoals rijks- en gemeentearchieven, archieven van kloosters, notarissen, ambachtsgilden, schepenbanken, belangrijke families enz.

Het oudste bekende Nederlandse handschrift is een oorkonde uit Maastricht over de verdeling van Sint Pieter in het Middel Nederlands.

Niet alleen in het oud Nederlands, maar ook veel teksten in de Duitse en Franse taal alsook in verschillende dialecten zijn in de Limburgse archieven, van Eijsden tot de Mookerhei, te vinden. In de loop der tijd veranderde de schrijfwijze en soms ook de betekenis van sommige woorden. We spreken van een levende taal. Pas in de negentiende eeuw was er sprake van een standaardspelling. Daarvoor werd de spelling door de schrijver bepaald, zodat in dezelfde tekst woorden op verschillende wijze geschreven werden.

Punten, komma's en hoofdletters werden niet gebruikt, wat het vaak moeilijk maakt een tekst goed te begrijpen. Afkortingen komen in verschillende vormen en in grote getale voor.

In het boek Oud Schrift in Limburg is een lijst van afkortingen, cijfers en getallen en afwijkend gebruik van letters, opgenomen.

Datering van middeleeuwse en vijftiende- eeuwse geschriften is vaak moeilijk, omdat afhankelijk van streek of instelling, van

jaar gewisseld werd op verschillende momenten, bijvoorbeeld op Eerste Kerstdag, 1 januari, of met Pasen.

De transcripties, opgenomen in het boek, zijn zo veel mogelijk aangepast aan de hedendaagse spelling en interpunctie.

Na de pauze werd de lezing voortgezet door het tonen van een aantal oude geschriften, waaronder ook een tweetal afkomstig uit Horst. Een testament van Willem van Wachtendonk uit 1691 en het huwelijkscontract tussen Walraven van Wittenhorst en Margaretha van Dorn uit 1575.

Verder was een selectie uit verschillende onderwerpen gemaakt, bijvoorbeeld over een regeling ten behoeve van een vondeling, gerechtelijke uitspraken en onderwijs.

Aan het einde van de lezing deelde mevrouw Roks een tekst, gedateerd 1738, uit en leerden de toehoorders onder haar leiding deze te ontcijferen en begrijpen.

Mevrouw Roks heeft ons een boeiende inzage geven in het bezit van de Limburgse archieven en daardoor in ons verleden.

Voor al uw

**FIETS-REPARATIES
en 2e HANDS FIETSEN**

**WIEL BECKERS
RIJWIELSERVICE
Van Merwijckstraat 47
Horst**

Open: ma t/m vrij 19.00-20.00 uur

**Bel voor inlichtingen:
077 - 398 63 32**

EEN ERGERLIJK GEVAL VAN BARBARISME?

X.C.C. van Dijk

Naar schatting is bijna de helft van de Nederlandse bodem in het verleden eens afgegraven, bebouwd, of op een ander manier verstoord waarbij archeologische resten verloren zijn gegaan. Naar verwachting gaat de andere helft de komende 60 jaar op de schop. Dit betekent concreet dat rond 2075 nauwelijks nog archeologische vindplaatsen in de bodem aanwezig zijn. Als archeoloog én inwoner van de streek gaat mij dat verlies aan het hart.

In 1998 is het verdrag van Malta door de Eerste Kamer aangenomen en in 2007 is het in de wet geïmplementeerd in de Archeologische Monumentenzorg. In dit beleid staan centraal: bescherming van het archeologisch erfgoed en behoud van archeologische waarden in de bodem. De wet dient verwoesting van alle archeologische vindplaatsen dus te voorkomen, en moet ervoor zorgen dat de vindplaatsen die nu verloren dreigen te gaan, op een fatsoenlijke manier worden onderzocht. Daarom wordt sindsdien gepoogd om archeologie vanaf het begin in ruimtelijke ontwikkelingen te betrekken. Tevens zijn alle gemeenten sinds 2007 verantwoordelijk voor hun archeologie, ook de gemeente Horst aan de Maas.

Je zou denken dat de gemeente zuinig is op haar archeologisch erfgoed. Immers, dit erfgoed is eindig, en kan nooit opnieuw worden gemaakt. Vervuilde grond kan worden gesaneerd, een bos kan worden aangeplant en een dassenburcht kan worden aangelegd, maar een Romeinse villa of een middeleeuws kasteel kan niet worden gemaakt. Daarbij is weg voor altijd: weg. Daarom verbaast het mij dat in de gemeente allerhande ontwikkelingen plaatsvinden, waarbij waardevolle archeologische vindplaatsen (soms van een zeer uitzonderlijk karakter) zonder gedegen archeologisch onderzoek vernietigd zijn. Voorbeelden zijn er voldoende. In 2008 gingen op het Horster Wilhelminaplein bijzondere

middeleeuwse resten van de dorpskern verloren, zoals een middeleeuwse smederij en een gracht. In 2009 zijn aan de Reysenbeckstraat in Hegelsom resten uit de Steentijd, IJzertijd, Romeinse tijd en Late Middeleeuwen verdwenen. Ook gingen in dat jaar bij Kasteel Ter Horst delen van twee onbekende middeleeuwse grachten van het kasteel en een deel van het Hof ter Binnen verloren.

In 2011 besloot de gemeente om aan het Pastoor Vullingsplein/Kerkstraat in Sevenum toch maar geen nader onderzoek te doen, op een plek waar nota bene middeleeuwse scherven waren gevonden en vlakbij een locatie waar reeds een middeleeuwse waterput was opgegraven. Ook besloot de gemeente om zonder enige vorm van onderzoek om op het halve Marktplaats van Lottum een meters diepe kuil aan te leggen, waardoor een grote waterkuil uit de Middeleeuwen of Nieuwe tijd (gebruikt als brandkuil, drenkkuil, of iets dergelijks) vernietigd is. Saillant detail is dat sinds enkele jaren elke dorpskern van Limburg een archeologisch monument is.

Tijdens de aanleg van de fietspaden Horst-Lottum en Horst-Broekhuizen is tot tweemaal toe niet de kans gegrepen om te onderzoeken of de Meerlose Baan nu wel of niet een Romeinse heerbaan is. Tevens werd eind vorig jaar op het Meterikse Veld in Meterik een wegcunet aangelegd, waarbij vele tientallen scherven zijn gevonden, die wijzen op bewoning uit de IJzertijd, Vroege en Volle Middeleeuwen, en mogelijk zelfs de herberg Den Speulhof uit de Late Middeleeuwen of Nieuwe tijd.

Het waren steeds amateur-archeologen die nog diverse zaken konden optekenen, vondsten konden verzamelen of anderszins iets vastleggen. In deze gevallen heeft de gemeente steeds besloten om geen enkele vorm van archeologisch onderzoek uit te voeren, of de resten die tijdens een verkennend archeologisch onderzoek zijn opgespoord (die

alleen als doel hebben om potentiële vindplaatsen te inventariseren) niet nader te onderzoeken.

Bovenstaande casussen doen vermoeden dat het aantal waardevolle vindplaatsen dat in de gemeente Horst aan de Maas daadwerkelijk verloren is gegaan, nog veel hoger is. Het lijkt het er op dat wanneer archeologische resten worden aangetroffen, die in het beste geval nader worden bekeken, maar daarna (alsnog) een (onterechte?) kwalificatie als niet-interessant krijgen en derhalve niet worden opgegraven. Op die manier is de gemeente al enkele jaren verantwoordelijk voor het vernietigen van haar eigen historisch erfgoed. Onwillekeurig moet ik denken aan een krantenbericht van 6 oktober 1945, waarin onder de titel “Een meer dan ergerlijk geval van barbarisme”, de vernietiging van een prehistorisch grafveld in de Konijnswarande in Melderslo werd gemeld.

Ook bij diverse toekomstige ontwikkelingen, waarbij archeologische vindplaatsen zijn aangetoond, acht ik de kans reëel dat die ook die ongedocumenteerd verloren gaan. Een voorbeeld is de aangetoonde middeleeuwse bewoning bij de Hooge Horst in de historische dorpskern van Horst. De ruimtelijke ontwikkelingen zijn onlangs in gang gezet. Vaak gehoorde argumenten zijn dat archeologie geldverslindend is, niets bijdraagt aan plannen en ontwikkelingen in de weg staat. Degenen die dat menen, moeten over enkele maanden de Floriade eens bezoeken: daar kunnen zij een presentatie bekijken over de geschiedenis van het gebied, waarna zij via een wandelroute allerhande authentieke relictten uit het verleden kunt bezoeken, betreden en aanraken, die middels een audio(visuele) applicaties worden toegelicht. Het gaat om een prehistorisch grafveld, een middeleeuws landschap met een 15e eeuwse kapel, een 17e eeuwse hoeve, houtwallen, een middeleeuwse internationale handelsweg met karresporen, een lokale veedrift, et cetera. Hier is voor een aanpak gekozen, waarbij aan de bezoeker het verhaal over

het verleden van de plek wordt verteld. Door die eigen, lokale identiteit zal die plek voor altijd anders zijn, en daarmee een onderscheidend vermogen krijgen. Als initiator van de Floriade hoop ik dat de gemeente Horst aan de Maas haar ogen en oren hier goed open houdt.

NIEUWE PUBLICATIES

Herdruk historisch boek over America.

In 1991 bestond de parochie America 100 jaar. Bij die gelegenheid is er een boek uitgegeven over de interessante geschiedenis van dit kleine Peeldorp.

Het boek "Van 16 naar America" was in een mum van tijd uitverkocht.

In de jaren daarna werd er regelmatig geïnformeerd naar een eventuele herdruk, vooral door mensen van buiten America. De Stichting Werkgroep Oud America (heemkundevereniging) heeft onlangs de herdruk op zich genomen en sinds kort is het boek weer te koop.

Het boek is vooral geschreven door Amerikanen over hun eigen dorpsgeschiedenis. Het boek bevat veel foto's uit de oude doos en gaat over zeer uiteenlopende onderwerpen.

Het boek is te koop bij Boekhandel Bruna in Horst en in Oudheidkamer De Moeek in America (Past. Jeukenstraat 10) . De oudheidkamer is elke zaterdagmiddag geopend van 13.30 tot 15.30 uur.

Voor informatie: hay.mulders@ziggo.nl of telefonisch 077 4641949

Namens St. Werkgroep oud America
Hay Mulders

EXCURSIE NAAR KALKAR, SANKT NICOLAIKIRCHE

Pieter Jakobs

28 december 2011

Kalkar, vlak bij de Rijn gelegen in de Niederrhein, is een planmatig opgezette stad die gesticht is in 1230. De stad kreeg stadsrechten in 1242 en beleefde een grote economische bloeiperiode. Het belangrijkste product was wollen doek. Rond 1450 waren de meeste gebouwen in het centrum voltooid en had de stad al haar aanzien zoals wij dat nu nog kennen.

Op het programma van deze excursie, waarvoor zich 23 deelnemers hebben opgegeven, staat een bezoek aan de Nicolaikirche. We worden rondgeleid door onze deskundige gids, mevrouw Christa Papen. De Nicolaikirche is vooral beroemd vanwege de zeven fraaie retabels in houtsnijwerk. Het hoogaltaar, dat het meest befaamde kunstwerk is, kon tijdens deze excursie eens vanuit een andere optiek bekeken worden. In de kersttijd worden de grote luiken hiervan dichtgeklapt en worden de schilderijen zichtbaar die zich op de achterzijde van deze luiken bevinden.

Een unieke gelegenheid, maar natuurlijk ook een uitnodiging om een keer terug te komen en het houtsnijwerk zelf te bekijken. Aan het hoogaltaar is door meerdere kunstenaars gewerkt tussen 1488 en 1509. Uitvoerige aandacht was er ook voor het "Zeven Smarten Altaar" gemaakt door Henrik Douverman. 10 jaar van zijn leven besteedde hij samen met zijn atelier aan dit kunstwerk. Ook bij de andere altaren, het "Georgsaltar", het "Marienaltar", het "Crispinus-Crispinianusaltar", het "Dreifaltigkeitsaltar", het "Johannesaltar" en het "Jakobusaltar" weet mevrouw Papen interessante details toe te lichten en de ontstaansgeschiedenis uit te leggen.

Een speciale vermelding verdienen ook de ramen van de kerk. Rond 2000 werd een begin gemaakt met het vernieuwen van de ramen, die tot dan toe kleurloos waren. De Wiesbadener Karl Martin Hartmann maakte de eerste ramen en liet zich inspireren door natuurkundige fenomenen. De ramen zijn aan de buitenzijde uitgevoerd in helder hardglas, aan de binnenzijde zijn de decoratieve raamelementen slechts klein en hangen ze aan haakjes vóór het beschermende buitenglas. Steeds als er weer fondsen beschikbaar zijn worden nu nieuwe ramen gemaakt totdat alle ramen weer decoratief zijn uitgevoerd.

Na afloop van de interessante rondleiding was er "Kaffee und Kuchen" in Café Nederkorn aan de markt. Daar konden we nog even napraten. Een rondwandeling door de stad zat er niet meer in gezien de al invallende duisternis en de gure wind! We keerden na ons oponthoud bij "Nederkorn" weer tevreden huiswaarts.

Jaarverslag 2011 LGOG kring Ter Horst

Jan Vissers, secretaris

De kring telde op 31 december 2011 181 leden waarvan 39 gezinsleden. Op 31 december 2010 bedroeg dit aantal 168, waarvan 35 gezinsleden.

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar 2011 zes maal.

Tijdens deze vergaderingen werden de lopende zaken besproken, zoals de samenstelling van het jaarprogramma, de lezingen en de voorbereidingen van de excursies. Op de agenda stonden ook nog de uitgave van het informatieblad INFO LGOG, het samenstellen van een nieuwe redactie hiervoor, het functioneren van het HEP, Ter Horst Net en de samenwerking met diverse geledingen binnen onze gemeente en de gemeente zelf.

Bestuurssamenstelling:

Tijdens de jaarvergadering van 2011 werd de heer drs. M.P.G.M. van den Munckhof, na een afwezigheid van een jaar, opnieuw benoemd tot voorzitter.

Aan het bestuur werd toegevoegd de heer A.H. Snellen uit Tienray. Hierdoor is het bestuur weer voltallig.

Lezingen in 2011:

- 19 januari De heer Jan Min uit Venray over “De schilder Henri Jonas” (54 pers.)
- 23 februari Jaarvergadering en na de pauze een inleiding over Griendtsveen door de heren Wien van Mullekom (62 pers.)
- 6 april De heer drs. Maarten Dolmans en mevr. lic. M. Janssens: “Via Belgica en Via Mosae” (75 pers.)
- 14 sept. De heer Jos Jenniskens over “ De toekomst van kasteel Huys Ter Horst” (56 pers.)
- 5 oktober Uitreiking LGOG-speld.
24 Jubilarissen ontvingen hun erespeld (51 pers.)
- 2 nov. De heer ir. Fred Humblé over “Alphons Boosten, architect” (47 belangstellenden)

14 dec. Mevrouw drs. Truus Roks over “Oud Schrift in Limburg” (42 pers.)
Gemiddeld 56 bezoekers (In 2010: gemiddeld 50 bezoekers)

Excursies in 2011:

26 januari Excursie naar Norbertuskerk in Horst met een inleiding door de heer Jeu van den Beuken, (60 deelnemers)
9 april Eendaagse excursie naar Aarschot (België). (44 deelnemers)
28 dec. Kleine excursie naar Kalkar (Duitsland). (23 deelnemers)

Dorpswandelingen in 2011:

6 juli Avondwandeling door Griendtsveen onder leiding van de heer Wien van Mullekom (90 deelnemers)

Cursus:

Zoals ieder jaar gebruikelijk werd in het winterseizoen weer een cursus georganiseerd. Dit jaar werd gekozen voor een viertal cursusavonden over “Genealogie voor beginners” verzorgd door de heer Jan Hanssen uit Baarlo

Op 2 en 9 februari en op 2 en 16 maart 2011 maakten de 22 deelnemers kennis met de genealogie aan de hand van voorbeelden en praktische oefeningen.

De cursus werd zoals gebruikelijk in de instructieruimte van museum “De Kantfabriek” in Horst gehouden.

INFO LGOG Kring Ter Horst:

In 2011 werd er een nieuwe redactie voor de INFO benoemd. Na het verschijnen van nr. 42 gaven mevrouw drs. Y. Hermans-Cuppen en drs. W. Moorman het redactiestokje over aan de heer J.H. Jenniskens. In overleg met de heer Moorman stelde hij INFO nr. 43 samen. Een tweede redacteur werd gevonden in de persoon van de heer A.J. Duijf. Onder hun leiding verschenen in 2011 de nummers 44 (februari) en 45 (september).

In de INFO zijn onder meer opgenomen de verslagen van de jaarvergadering, cursus, lezingen en andere activiteiten. Verder waren er enkele losse artikelen en interviews die inhaakten op de actualiteit. Het blad verschijnt in een oplage van 200 exemplaren en wordt mede mogelijk gemaakt dankzij bijdragen van regionale sponsors.

TerHorstNet:

Mede op initiatief van het bestuur van LGOG kring Ter Horst heeft de gemeente een werkgroep ingesteld om tot een digitale database te komen van archieven, oude foto's en ander beeldmateriaal dat te maken heeft met het verleden van de gemeente Horst aan de Maas. Als voorbeeld is genomen het Venrayse RooyNet. De projectleider hiervan stuurt ook www.terhorstnet.nl aan. Het bestuur van het LGOG kring Ter Horst is vertegenwoordigd in de werkgroep. Gedurende het jaar 2011 is TerHorstNet gestart en draait nu op verschillende plaatsen. Er wordt nog steeds gezocht naar vrijwilligers.

Historisch Educatief Platform (HEP):

De website van Het Historisch Educatief Platform wordt nog steeds veelvuldig geraadpleegd. Deze site bevat veel lesprogramma's voor het onderwijs. De onderwerpen die gekozen worden moeten betrekking hebben op de historie van de omgeving in de ruimste zin van het woord. Momenteel worden geen nieuwe activiteiten ontwikkeld.

Overleg Heemkundeverenigingen:

Jaarlijks wordt een bijeenkomst georganiseerd van het Regionaal Overleg met de Heemkundeverenigingen. Aanwezig zijn vertegenwoordigers van America, Broekhuizen, Grubbenvorst, Meerlo-Wanssum, Melderslo, Merselo, Sevenum, Venray, Castenray, Helden en Horst. Er wordt uitgebreid van gedachten gewisseld over elkaars activiteiten. Afgelopen voorjaar werd in Baarlo vergaderd en was ook onze kring vertegenwoordigd.

PROGRAMMA 2012 LGOG kring Ter Horst

Wo. 11 januari 2012:

Kerkbezoek Lottum

Di 17 januari 2012:

Wintercursus, Regis de La Haye (Kerstening en middeleeuwen)

Di 24 januari 2012:

Wintercursus, Kees Schutgens (Eerste bisdom Roermond)

Wo. 1 febr. 2012:

Lezing 4: Klimaatverandering (door dhr. B. Peeters uit Weert)

Di 7 februari 2012:

Wintercursus, Paul van Meegeren (Franse Tijd en herstel van de bisschoppelijke hiërarchie)

Di 14 februari 2012:

Wintercursus, Paul Hamans (Bisdom in de 20e eeuw)

Wo. 14 maart 2012:

Jaarvergadering, lezing over Broekhuizenvorst

Za. 14 april 2012:

Eendaagse-excursie LGOG naar Essen, Duitsland

Wo. 18 april 2012:

Lezing 5: Met Napoleon naar Moskou door . J. Welten

Wo 4 juli 2012:

Dorpswandeling LGOG door Broekhuizenvorst

29 en 30 september 2012:

Tweedaagse excursie WO1 naar Ieper en Péronne

Samenstelling bestuur LGOG kring Ter Horst per 23 2 2011

Voorzitter:

Dhr. drs. M.P.G.M. van den Munckhof, (Marcel)
Harrie Driessenstraat 3, 5961 TT Horst. Tel: (077)3981833
vdmunckhofm@gmail.com

Secretaris en vice-voorzitter:

Dhr. P.J.T. Vissers, (Jan)
Hertog Willemlaan 16, 5961 TK Horst. Tel: (077)3984140
secretariaat@lgogterhorst.nl

Penningmeester:

Dhr. P. Jakobs R.T., (Peter)
De Pelslap 7, 5961 LP Horst. Tel: (077)3985242
peter.jakobs@ziggo.nl

Lid:

Mw. W.J.G. Seuren-Keijsers, (Mien)
De Donckstraat 41, 5975 AB Sevenum. Tel: (077)4671443
pwa.seuren@home.nl

Lid:

Dhr. ing. P.J.M. Jakobs, (Pieter)
Gastendonkstraat 15, 5961 JW Horst. Tel: (077)3986873
lgog@lgogterhorst.nl

Lid:

Dhr. drs. X.C.C. van Dijk, (Xavier)
St. Josephstraat 18, 5961 GM Horst. Tel: (077)4654354
x.van.dijk@raap.nl

Lid:

Dhr. A.H. Snellen (Arie)
Nieuwe Baan 6, 5865 AN Tienray. Tel: (0478)692196
mailadres: arie48@ziggo.nl

Verspreiding convocaten/persberichten:

Dhr. drs. W.J. Moorman, (Wim)
Meterikseweg 153, 5961 CV Horst. Tel: (077)3981606
wim.moorman@hetnet.nl